

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

1. Si quis monasterio aut exsenodochio de magna re vult construere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

INCIPIT SCEDOLA QVALITER CARTAS
paginis fiantur.

De magna re qui vult exfenodochio aut monasterio construere.

I. **D**omino verè sancto atque sedula ostensione patentibus virtutum miraculis Christi remuneratione fulgenti, oratorio ac cellula in honore sanctæ ac semper virginis genitricis Domini nostri Iesu Christi aut in alterius sancti constructa, ille, reus quidem meritis flagitiis, quoque sceleribus, prælasivis actibus ac nimia fœditate pollutus, vel opere omnium honorum Christianorum longè fatis extremus. Hoc tota penè sanctarum scripturarum series Christianis fidelibus pia exhortatione pronuntiat, hoc etiam tonitrualis illa Evangelistarum vox, sancto suggerente Spiritu, sua potestate concelebrat, ut faciat in pauperes eleemosynam qui vult tartari evadere supplicia. Vnde

Math. 19.
Luc. 12.

& Dominus in evangelio dicit: *Vende omnia quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in celo.* Pensemus ergo omnes Christiani quanta sit pietas & largitio redemptoris ut eleemosynas pauperum promittantur nobis thesauri regni celorum. Procuremus igitur sicut Dominus & salvator noster præcepit, & ac si non quantum avemus, saltim in quantum possumus, eleemosynam faciamus. Nemo itaque dubitet, nemo taret: quia si nos facimus quæ Dominus & salvator noster præcepit, ille sine dubio facturus est quæ promisit.

Eccli. 29.

Ait enim scriptura: *Abcondite eleemosynam in corde pauperis, & ipsa pro te deprecabitur Domino.* Abcondamus ergo eleemosynam in corde pauperis, ut proveniat nobis deprecatio pauperum in remissionem peccatorum. Multa quidem & alia quæ latinio-fa sunt prosequi pro eleemosynis faciendis testimonia in scripturis sanctis reperimus, inter quibus vel ex quibusillam ego existimo potiore sententiam quæ ait: *Sicut*

Eccli. 3.

aqua extinguit ignem, sic eleemosyna extinguit peccatum. Quid ergo verius potest credi, quid confidentius, quidve expressius, quia sicut aqua extinguit ignem, sic eleemosyna extinguit peccatum. Iustè ergo extinguitur qui peccatorum incendia eleemosynis juxta pollicitationem divinam extinguere non festinat. Faciant quippe ce-

teri quod voluerint, agant quod ipsi maluerint, idcirco quia omnis homo suo sensu ducitur; ego tamen hujus rei exemplum secutus elegi ad præfato oratorio vel cellula, juxta Apostolorum numerum duodecim ad præfens pauperum, pro remissione peccatorum meorum, vel pro diluenda meorum mole peccaminum, Christo præfule conlocare; ubi etiam per præsentem epistolam donationis meæ dono ad præfente die quod in luminaribus ipsius oratorij vel in alimonia & substantiali victu, vestitu quoque & sustentatione ipsorum pauperum vel Clericorum ibidem ferventium, Deo gubernante & opitulante, proficiat, donatùmque in perpetuum esse volo, atque de meo jure in eorum dominatione & potestate lego, trado, transmittito, atque transfundo, hoc est, agros quorum vocabula sunt illa & illa, quæ ponuntur in territorio illo, pari modo, & quicquid in illo territorio ponitur, in omni soliditate portione mea, unâ cum mancipiis, ædificiis, vineis, terris, pratis, silvis, omnique jure eorum, unâ cum coloniciis adjunctis, adjacentis earum, in omni soliditate earum, sicut à me noscitur fuisse possessum, aut mihi ex legitima successione aut undecunque aliquid mihi ibidem obvenit, cum omni soliditate vel opportunitate earum ad integrum; ea scilicet ratione atque prætexto ut remota Pontificum simulque ecclesiasticorum omnium officialium seu publicorum omnium potestate, nullas functiones vel exactiões, neque exquisita & lauta convivia, neque gratiosa vel insidiosa munuscula, neque etiam caballorum pastus, aut paravereda, vel ceteras angarias, aut in quodcunque functionis titulum dici potest, de ipsa facultate penitus non requiratur, sed sub integra emunitate facultaticula ipsa, sicut à me huc usque possessa est, in jure oratorij sancti illi & prædictorum pauperum debeant Deo protegente & opitulante persistere; nisi tantùm sancti & apostolici illius urbis Episcopi, in cujus oppido exfenodochius ipse ponitur, pro tradendis benedictionibus vel substituendis Abbatibus, Presbyteris quoque & Diaconibus, absque ulla pecuniarum adeptione, amplius verò

verò donandi, exigendi, vel minuendi causam nullam habeat potestatem. sed nec per commutationis locum quicquam ex hoc auferendi nullo tempore occasio vel aditus tribuatur, sed perpetualiter in potestate præfati oratorij sancti illius vel ipsorum pauperum Christo favente permaneat. Hoc etiam ipsis Pontificibus obsecro vel committo, ut illos per succedentibus temporibus, cum casus mortis extiterit, Abbatibus aut Clericis vel reliquis Clericorum gradus in eodem loco dignentur vel debeant instituire quos sapientia & eruditio scripturarum clarificat, vel quos vita sancta & actio bona aut conversatio honesta commendat. Vnde obsecro clementissimis Regibus tam præsentibus quam futuris & omnibus in Deo Episcopis omnibusque potestatibus ac primatibus, omnes etiam seniores, quoscunque iudices esse confiterit, per ineffabilem Dei omnipotentiam & per inseparabilem Patri & Filio & Spiritui sancto trinitatem, ut hac voluntate mea pro nullis occasionibus, sicut existente sine Deo cupiditate res exigi solet, nulla ratione nulloque tempore convellere permittatis, sed per sollicitudinem & curam Episcopi constare potius pro reverentia trinitatis immensæ vestro tempore & studio vel opere jubeatis, quatenus ut & ille vobis mercedem restituat in futuro qui scit me eleemosynis ipsis sanctis Dei pauperibus pro amore Domini nostri Iesu Christi ardenti desiderio tribuisse. Si quis huic voluntati meæ pro quibuslibet adventionibus seu oppositionibus, sicut mundus cottidie artibus & ingenii expolio obviis, vel repetitor, convulsor etiam, aut tergiversator extiterit, anathema sit; & tam qui fecerit quam qui faciendo consenserit, anathema sit; & sicut Dathan & Abiron hiatu terræ absorpti sunt, vivens in infernum descendat, & cum Ziezi fraudis mercatore & in præfenti & in futuro seculo partem damnationis excipiat, & tunc veniam consequatur quando consecutus est & diabolus, qui sese fallendo aethera sede dejectus, cruenta adinventione bonis operibus semper obviare pervigilat, insuper etiam inferat sociante quoque tam in persecutione quam in exactione sacratissimo fisco, vel sancto Episcopo Ecclesiæ ipsius auri libras centum, & nihilominus hæc præfens epistola, quæ à me pro timore Dei & amore pauperum conscripta est, firma, incorrupta, intemerata, inviolatæque permaneat. Ego

Tom. II.

namque de conlatis ac superius prænotatis rebus omnia ad curam & sollicitudinem aut defensionem rerum vel gubernationem ipsorum pauperum sancto ac prænotato Domino illo Episcopo vel successoribus suis, Deo sibi teste, committo; & instrumenta, per quod res ipsas auxiliante Domino per eorum sollicitudine defensentur, superscripto Domino illi Episcopo præmanibus tradidi; & qualiter ibidem providè, piè, rectè an fecus egerit, Christo Domino in se iudice recognoscat. Mihi autem nihil exinde proprietatis titulum penitus non reservavi: quia facilè contemnit omnia qui cupit ab inferni faucibus erui, vel ille qui peccatorum remissionem Deo remunerante desiderat, aut ille qui semper cogitat eum velit nolit esse moriturum. Stipulatione, & cetera.

Prologus qui de grandi causa facit donationem.

II. Quantum intellectus sensusque humanus potest mente sagaci pensare atque solerti indagatione perpendere, nihil amplius valet in hujus seculi luce gaudia fugitiva lucrare quam quod de rebus suis locis venerabilibus in alimoniis pauperum curetur impendere: quatenus fragilitatem naturæ quod omnes generaliter patiuntur, priusquam subitanea transpositio eveniat, oportet pro salute animæ vigilare, ut non inveniatur quemquam imparatum, & sine aliquo respectu discedat à seculo. Quin potius, dum proprio libertatis jure subsistit, ex caducis substantiis in æterna tabernacula vitam quærat mercari æternam; ut inter justorum consortium desiderabilem valeat adipisci locum, & retributionem sibi præparet Deum, ut de fructu indelicienti paradisi mereatur foveri, de cuius vivo fonte, perfecta fide poscente, nec subtrahitur poculum, nec minuitur alveus, sed potius uti quisque hausit, inrigatus dulcedine cœlitus, atque suavis ei flagrat odor balsami paradisi.

Item alio prologo.

In nomine sanctæ Trinitatis. Prosperum ac salubriter consilium immòque satis jocundum esse dinoscitur ut homo de mundanis rebus comparet paradysum & de terrena transferat in cœlestia. Sic Dominus in sancto evangelio præclaram intonat vocem dicens: *Theaurizate vobis thesauros in cælo, ubi nec fur effodit, nec tinea sulcat.* Matth. 6.

C c